

websites of sports federations. And this is unacceptable, because these competitions are held not only at the Ukrainian but also at the international level. We see that acts of corruption at international competitions can negatively affect not only the country's image, but also international relations in the field of sports.

Given the above, we see the urgent need to provide criminal liability not only for illegal influence on the results of official sports competitions provided by the Unified calendar of physical culture and sports activities of Ukraine, but also for other sports competitions that are not included in the Unified calendar plan.

References

1. Задоя К. П. Науково-практичний коментар до 369-3 кримінального кодексу України «Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань». *Право і громадянське суспільство*. 2015. № 2. С. 146-157.
2. Савченко А. В., Кришевич О. В. Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань: проблемні питання кримінальної відповідальності. *Право і громадянське суспільство*. 2015. № 2 (11). URL: <https://www.naiu.kiev.ua/pravova-prosvita/osnovi-antikorupciynogo-zakonodavstva-ukrayini/naukovi-statti-ta-tezi-z-antikorupciynoyi-tematiki/savchenko-av-krishevich-ov-protipravnij-vpliv-na-rezultati-oficijnih-sportivnih-zmagan.pdf>

Осняч М. С.

*викладач кафедри фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

СКЛАД ТЕХНІЧНИХ ДІЙ У ГРЕКО-РИМСЬКІЙ БОРотьБИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЇЇ РОЗВИТКУ

Osniach M. S. Composition of technical actions in greco-roman wrestling at the present stage of its development

Keywords: technical actions, effective methods, efficiency

Боротьба – найдавніший вид спорту, що сприяє вихованню гармонійно розвиненої людини. Вітчизняні борці досягали й досягають найвищих спортивних результатів на змаганнях різних рангів, що є результатом найвищої майстерності наших тренерів й атлетів. Фізична, технічна, тактична, психологічна й теоретична підготовка борця проявляється в його атакуючих діях, від ступеня досконалості яких залежить успіх виступу спортсмена на змаганнях. Отже, атакуючі дії в греко-римській боротьбі слугують своєрідною призмою, через яку переломлюються всі сторони підготовки спортсменів. Техніка – це основа майстерності в спортивній боротьбі, вона багато в чому визначає її можливості, що викликає значний інтерес фахівців до проблем питання технічної підготовки борців греко-римського стилю. У спортивній боротьбі виділяють атакуючі, контратакуючі, захисні й інші дії. Атакуючі слугують основним засобом досягнення перемоги в спортивному двобої [1].

Кожен з видів єдиноборств, в тому числі і греко-римська боротьба, включає велику кількість технічних дій. Їхній склад визначається двома факторами: руховими можливостями спортсменів та правилами змагань. Ці фактори вносять певні обмеження в систему техніки цього складного виду спорту. Але незважаючи на такі обмеження, навіть у їхніх рамках, греко-римська боротьба володіє досить значним і поки до кінця не вивченим потенціалом техніки, склад і структура якого настільки різноманітна, що сьогодні усе ще не піддаються повному та всебічному опису й реєстрації.

Ця обставина не означає, що спортсмени, які проводять на змаганнях відносно невелику кількість технічних дій, зовсім не володіють більшою кількістю прийомів. Суть проблеми полягає в тому, що змагальний обсяг техніки визначається тактичними міркуваннями борців та їхніх тренерів. Залежно від ступеня відповідальності, рангу змагань, спортсмени застосовують, як правило, тільки ті прийоми, які повинні дати стовідсотковий результат. До цього можна додати такий факт, що спортсмени з метою зниження ризику і досягнення переваги застосовують тільки ті прийоми, у випадку не реалізації яких вони не попадають у небезпечне положення та зберігають значні шанси на перемогу. Велике значення при виборі спортсменами тих або інших прийомів, проведення яких, на їхню думку, повинне принести успіх при мінімальному ризику, має також краса рухових дій, які в цьому виді єдиноборств високо оцінюються суддями та приносять додаткові бали [2].

На сучасному етапі розвитку технічний арсенал греко-римської боротьби досить багатий та різноманітний. Але на сьогоднішній день одні прийоми виконуються частіше, інші досить рідко, одні технічні дії більш ефективні, інші – ні.

Нами для визначення більш ефективних і частіше вживаних прийомів були виконані педагогічні спостереження змагальної діяльності. Спостереження проводилися на змаганнях від Чемпіонату міста до Чемпіонату України.

Визначалася кількість технічних дій на кожній хвилині змагальної сутички, оцінювалися також найбільш виконувані технічні дії. У результаті проведених досліджень було встановлено, що в змагальному складі техніки греко-римської боротьби переважають атакуючі дії.

Педагогічні спостереження показали, що в цей час найчастіше застосовуваними технічними діями є: кидок через плечі (33 %), кидок через спину (26 %), кидок через груди (28 %). Ефективність застосування даних технічних дій був відповідно: 52, 61, 67 % (табл.1). За результатами проведених спостережень були виявлені наступні показники та закономірності структури техніки греко-римської боротьби: зі 103 спроб, як правило, спостерігається біля 61-результативних; найпоширенішими прийомами при цьому є такі як: кидок через плечі, кидок через груди, кидок через спину, кидок через стегно. Всі ці прийоми мають стабільну ефективність понад 50 %, що свідчить про достатню можливість ефективного і стабільного виконання в змагальній практиці. Отримані дані дають підставу визнати, що вищезгадані технічні дії є найбільш актуальними прийомами греко-римської боротьби.

Кількісні показники, що характеризують змагальну діяльність спортсменів на сучасному етапі розвитку греко-римської боротьби

Назва технічної дії	Кількість спроб	Кількість ефективності дій	Коефіцієнт ефективності	% від загальної кількості прийомів
Кидок через спину	29	15	52	26
Кидок через стегно	13	7	54	12
Кидок через плечі	31	19	61	33
Кидок через груди	24	16	67	28
Загальний підсумок	97	57	58	100

Високий ступінь реалізації даних технічних дій говорить про те, що вони виконуються після попередньої підготовки й під час того, коли спортсмен упевнений, що ця технічна дія буде виконана. Інші прийоми застосовувалися в змагальній діяльності незначна кількість разів і тому говорити про будь-які закономірності й ефективність із необхідним ступенем об'єктивності не є можливим.

Висновки. Педагогічні спостереження, які проведені на змаганнях різного рівня свідчать, що структура технічного арсеналу у сучасній греко-римській боротьбі відрізняється великою розмаїтістю рухових дій. Загальний обсяг змагальної техніки становить у середньому близько 97 дій. Визначено, що найбільш ефективними технічними діями у змагальній діяльності є: кидок через спину (26 %), кидок через плечі (33 %) і кидок через груди (28 %) від загального обсягу використаних дій.

Список використаної літератури

1. Чоботько І. І. Боротьба дзюдо, як засіб для розвитку фізичної витривалості студентів з правоохоронної діяльності. *Збірник наукових праць II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми фізичної культури і спорту в сучасному суспільстві»*. Житомир. 2020. С. 35-37.
2. Клочко В. М., Повіткін С. В. Греко-римська і вільна боротьба. Фізичне виховання і спорт. Базова навчальна програма і навчальні плани трирічної підготовки спортсменів, суддів та волонтерів (з дисциплін «Фізичне виховання», «Фізична культура», «Управління професійною працездатністю» відділення спортивного удосконалення для студентів денної форми навчання усіх спеціальностей академії). 2011. 76 с.